

Kirke, - utdannings - og forskningskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Vår sak nr: 1367/09 TS

Arkivnr: 110

Deres ref:

Dato:03.11.2009

STATSBUDSJETTET 2010 - INNSPILL OG KOMMENTARER FRA NORSK TJENESTEMANNSLAG

Med forslaget til statsbudsjett for 2010 tar Regjeringen viktige skritt i riktig retning for å møte de utfordringer Norge som kunnskapssamfunn står ovenfor. Likevel har Regjeringen fortsatt en lang vei å gå før målene i Soria Moria II kan oppfylles. NTL vil derfor kommentere potensialet for forbedringer i forslaget til statsbudsjett for 2010.

NTL er skuffet over at Regjeringen i statsbudsjettet for 2010 ikke har fulgt opp løftene i Soria Moria II når det gjelder vekst i basisbevilgningene til universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter.

Universiteter og høyskoler

NTL er bekymret over at Regjeringens forslag til statsbudsjett vil medføre kutt i det enkelte læresteds budsjett. Dette vil ramme lønns- og arbeidsvilkårene til alle ansatte ved landets universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter. Hvis budsjettforslaget i sin nåværende form blir vedtatt vil dette svekke sektorens handlingsrom ytterligere.

En stor del av satsingen på forskning kommer gjennom å skyte inn 5 milliarder kroner i forskningsfondet. Deler av dette skal øremerkes nytt forskningsutstyr, det er nødvendig og bra. Avkastningen fra forskningsfondet brukes i dag hovedsakelig til deltakerkontingent i EUs forskningsprogrammer og til å finansiere Forskningsrådets programmer (NFR). EU- og NFR-prosjekter er ikke fullfinansierte. En økning finansieringen av universiteter og høyskoler via slike programmer fører til en ytterligere utarming av basisbevilgningene til universiteter og høyskoler. Det er nettopp dette som er problemet med forslaget til statsbudsjettet for 2010. Regjeringen foreslår å øke basisbevilgningene til universiteter og høyskoler med 50 millioner, samtidig vil for eksempel bare Universitetet i Oslo antakelig måtte kutte 80 millioner kroner i budsjettet for 2010 som følge av statsbudsjettet.

Ved å fordele midler til universiteter og høyskoler gjennom Forskningsrådets programmer istedenfor å bevilge midlene direkte til institusjonen styrkes konkurranseelementet innenfor et nullsumspill. Det går med store ressurser til søknadsskriving, rapportering og kontroll som heller kunne blitt brukt til forskning.

Selv om den samlede bevilgningen til FoU-området øker fortsetter altså utarming av universitetene ved at presset på basisbevillingen blir stadig større. Dette går utover den frie grunnforskningen. Konsekvensen er dårligere arbeidsvilkårene for de ansatte ved universitetene. Grunnforskning er en særdeles viktig aktivitet ved universiteter og høyskoler som det kan virke som regjeringen har glemt i forslaget til neste års statsbudsjett. Basisbevilgningen må opp på et nivå hvor denne utgjør minimum 60 % av inntektene til universiteter og høyskoler.

Universitetene og høyskolene har stor grad av midlertidige tilsetninger, utover lovhjemlede stipendiat og Post.doc-stillinger. Dette gjelder både administrative, tekniske og vitenskapelige stillinger. Det er alt for mange som blir gående i årevis på kortvarige kontrakter, ofte knyttet til ekstern finansierte prosjekt. Arbeidsgiveransvaret blir derfor ofte utydelig. NTL mener at det ikke er ønskelige at statlige virksomheter skal bruke midlertidig tilsetning oftere enn andre virksomheter. For den enkelte tilsatte er en midlertidig tilsetning en svært uheldig situasjon.

NTL mener at den individuelle forskningsretten igjen må tariffestest gjennom avtaler mellom tjenestemannsorganisasjonene og staten. Innholdet i den individuelle forskningsretten må tilpasses ulike institusjoners og miljøers egenart, men også dette må løses i forhandlinger, ikke individuelt.

Forskningsinstituttene

Forskningsinstituttene utfører om lag 23 % av den totale forskningen i Norge. Mange av instituttene sliter med en meget anstrengt økonomi. Basisbevilgningene til instituttsektoren er i gjennomsnitt på rundt 18 % av omsetningen. Resten finansieres hovedsakelig gjennom å selge prosjekter i markedet. NTL krever at basisbevilgningen til forskningsinstitutter må økes og at ikke skal i like stor grad som i dag skal baseres på resultatkrav.

NTL er kjent med at flere statlige virksomheter kompenseres for økte fremtidige pensjonsforpliktelser som følge av overgang til ny regnskapsstandard, men det samme er ikke gjort for forskningsinstituttene. NTL opplever at forskningsinstitutter melder overgang fra ytelsesbaserte pensjonsordninger til innskuddspensjoner. Dette gir de ansatte dårligere pensjonsavtaler. Det er liten tvil om at utviklingen drives av regnskapsreglenes krav om at bedriftene må avsette egenkapital til mulig fremtidige økninger i pensjonspremiene.

Studiestøtten

NTL ønsker at en større del av studiestøtten via Statens lånekasse omgjøres til stipend. Vi ser at basistøtten til studentene øker fra 87 600 kroner i året til 89 000 kroner i året. Det gir en økning som er vesentlig lavere enn lønns- og prisveksten i samfunnet. Stipenddelen av støtten må gradvis økes, og tidligere inngåtte studielån avskrives parallelt. NTL krever en politisk styrt, lav rente på studielån. Samtidig forutsetter NTL at studiestøtten utvides til 11 måneder i året.

Statens lånekasse for utdanning

Lånekassen vil som følge av forslaget til statsbudsjett for 2010 måtte innføre en ansettelsesstopp i 2010, det er heller ikke mulighet til å erstatte folk som eventuelt slutter NTL er svært bekymret for situasjonen for 2010, og vi er av den oppfatning at dette vil få uheldige virkninger for lånekassens brukere, det vil si studenter og tilbakebetalerne. Manglende bevilgninger vil helt klart gå utover den generelle servicen, i form av lengre saksbehandlingstid, dårligere tilgjengelighet på telefon og lengre svartid på e-post. Dette vil igjen få uheldige innvirkninger på arbeidsmiljøet for de ansatte i Lånekassen.

Lånekassen er midt inne i en større fornyelse, både på den tekniske side (IKT) og rent organisatorisk. For å kunne gjennomføre dette på en hensiktsmessig måte er det nødvendig med ytterligere 6,8 millioner kroner i budsjettet for 2010.

Lånekassen har ved innføring av nytt utstyrstipend for elever i videregående skole ikke fått fullt ut kompensert kostnadene til dette. Her er et etterslep på 2 millioner kroner for 2009 og det samme beløpet i 2010.

Lånekassen ønsker å styrke kontrollen med tildeling for støtte til utdanning i utlandet da det er viktig å sørge for at støtten tildeles på riktig måte. Lånekassens satsingsforslag for er ikke fulgt opp i forslaget til statsbudsjett for 2010. Etterslepet for årene 2008, 2009 og 2010 utgjør til sammen 9,3 millioner kroner.

Lånekassen er ikke kompensert for de økte utgiftene til pensjonsinnbetaling i Statens pensjonskasse. Dette etterslepet utgjør for 2010 og de to forutgående år 9,4 millioner kroner.

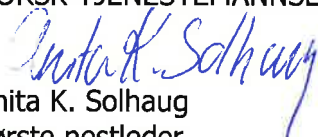
Studentboliger

Det er stor mangel på studentboliger ved de fleste læresteder. Universiteter og høyskoler skal gi studietilbud til studenter fra hele Norge og tar også imot mange studenter fra utlandet. NTL forventer derfor at det bevilges større midler til flere studentboliger. Flere studentboliger kan virke prisdempende på leiemarkedet i byer med stor studentpopulasjon. Det er også et tiltak ut i fra et samfunnsøkonomisk perspektiv da det kan bidra til økt sysselsetting i bygningssektoren.

NTL krever at følgende må på plass i Stortingets behandling av statsbudsjett for 2010:

En styrking av budsjettene til universitetene, høgskolene og forskningsinstituttene
Økt satsing på grunnforskning i form av økt basisandel og frie prosjektmidler
Flere faste stillinger for å redusere midlertidigheten i sektoren
Lånekassen må tilføres nok midler til å gjennomføre politisk vedtatte omstillinger
11 måneders studiestøtte

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Anita K. Solhaug
Første nestleder

Thomas Sandvik
forbundssekretær